

8. Lowrey W. The Emergence and Development of News Fact-checking Sites Institutional logics and population ecology // Journalism Studies. 2017. 18(3). Pp. 376-394.
9. Mena P. Principles and Boundaries of Fact-checking: Journalists' Perceptions // Journalism Practice. 2019. 13(6). Pp. 657-672.
10. Walter N., Cohen J., Holbert L., Morag Y. Fact-Checking: A Meta-Analysis of What Works and for Whom // Political Communication. 2020. 37 (3). Pp. 350-375.

Предик Аліна, Коваль Ольга
(Чернівці, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ЗВО В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито особливості системи оцінювання студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Проаналізовано програми, які забезпечують ефективний навчальний процес. Особливу увагу зосереджено на розкритті критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів ЗВО в умовах дистанційного навчання.

Ключові слова: система оцінювання; критерії оцінювання; дистанційне навчання (ДН) ; кредитно-трансферна система (ЄКТС); шкала оцінювання; принципи оцінювання; технічні засоби; Moodle; Google Classroom, Google Forms, Learningapps; meet.

В статье раскрыты особенности системы оценивания студентов Черновицкого национального университета имени Юрия Федьковича. Проанализированы программы, которые обеспечивают эффективный учебный процесс. Особое внимание сосредоточено на раскрытые критериев оценки учебных достижений студентов ЗВО в условиях дистанционного обучения.

Ключевые слова: система оценивания; критерии оценки; дистанционное обучение (ДО) кредитно-трансферная система (ЕКТС) шкала оценивания; принципы оценивания; технические средства; Moodle; Google Classroom, Google Forms, Learningapps; meet.

The article reveals the peculiarities of the student assessment system of Chernivtsi National University named after Yuri Fedkovych. Programs that provide an effective learning process are analyzed. Particular attention is paid to the disclosed criteria for assessing the academic achievements of university students in terms of distance learning.

Key words: evaluation system; evaluation criteria; distance learning (distance learning); credit transfer system; rating scale; evaluation principles; technical means; Moodle; Google Classroom, Google Forms, Learningapps; meet.

Перехід ЗВО на дистанційне навчання (ДН) поставило викладачів перед непростими викликами: як організувати навчання студентів в умовах карантину, коли викладач не може бути поруч. І як зрозуміти, чи вивчив щось студент, коли традиційні способи оцінювання недоступні.

Метою статті є висвітлення критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів ЗВО в умовах дистанційної освіти

Оскільки студенти здійснюють навчання в режим онлайн-спілкування, керівництво ЗВО подбало про централізоване підключення здобувачів освіти до платформи meet, яка є надзвичайно легкою у використанні та забезпечує зв'язок між студентом та викладачем.

Проблеми перевірки та оцінювання знань не виникало, оскільки студентів одразу підключили до таких платформ, як: Moodle, Google Classroom, Google Forms, Learningapps та ін.

Проаналізовано, що програма «Moodle» включає в себе широкий спектр набору інструментів для освітньої взаємодії викладачів, студентів та адміністрації ЗВО. Зокрема, програма дає можливість:

- представляти навчальний матеріал у різних форматах (текст, презентація, відеоматеріал,
- можливість проміжного виконання тестових завдань з фіксуванням екрану, а також без можливості повернутись до попереднього запитання;
- здійснювати тестування та опитування студентів із використанням запитань закритого та відкритого типу;
- виконувати завдання учнями з можливістю пересилати відповідні файли.

Google-форма – забезпечує можливість отримувати відповіді студентів і проводити автоматичне оцінювання результатів тестування.

Google Classroom- забезпечує можливість перевірки знань студентів та їх оцінювання, шляхом приєднання практичного завдання за вказаний термін часу.

Learningapps- ця програма дає можливість створювати вправи різних типів на потрібну теми, або користуватися готовими. До того, ж це чудовий спосіб взаємоперевірки знань з вивченої теми. Бали студентів автоматично відображаються викладачу, створюючи своєрідний рейтинг.

Вимоги до майбутнього фахівця, не залежно від того чи очне чи дистанційне навчання не змінилися, тому в основному і критерії оцінювання не зазнали змін, хіба, що у деяких аспектах. Проаналізуємо їх.

Кількісне і якісне оцінювання рівня якості підготовки бакалавра та магістра в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, здійснюється за комплексною системою оцінювання: поєднання Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FХ», «F»); національної (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та системи ЧНУ ім. Ю. Федьковича - за стобальною шкалою. Критерії оцінювання рівня якості підготовки бакалавр використовуються диференційовано залежно від форм і методів державної діагностики, визначених у програмі ЕК, розробленій ЗВО.

Відомо, що ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається, основана на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні планування, реалізації та оцінювання освітніх програм і мобільності студентів за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Відповідно до вимог Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в

Європейському просторі вищої освіти оцінювання результатів навчання здійснюється як за окремими навчальними дисциплінами (присвоєння кредитів), так і за програмою загалом (присвоєння кваліфікації), і є важливим елементом освітнього процесу [4].

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, єдності вимог, відкритості, прозорості, доброчесності, економічності, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів.

Співвідношення результатів навчання, форм, методів і критеріїв оцінювання ґрунтується на таких засадах:

- результати навчання, форми, методи, критерії оцінювання визначаються і фіксуються в описі освітньо-професійної програми загалом та для кожного її освітнього компонента (навчальної дисципліни, практики, курсової і кваліфікаційної роботи тощо) окремо;
- форми, методи та критерії оцінювання, які вибрані для поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни (практики, індивідуального завдання чи іншого освітнього компонента), узгоджуються з результатами навчання з цієї дисципліни та видами навчальної діяльності, що реалізовувалися у процесі навчання [1].

Таким чином ми можемо представити загальні критерії оцінювання, які допоможуть цілісно простежити врахування критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах дистанційного навчання.

При визначенні навчальних досягнень студентів в опануванні теоретичними знаннями аналізують:

- співвідношення обсягу відтвореної інформації студентом та теоретичним матеріалом, поданим викладачем під час лекції, або ж інших видів аудиторних занять;
- обсяг інформації, який студент самостійно здобув під час підготовки до заняття;
- вміння студента організувати пошукову діяльність та працювати з різними інформаційними джерелами.
- глибина розуміння положень теорії, взаємозв'язок між ними;
- вміння зіставляти формулювання основних принципів та методів із застосуванням їх під час виконання практичної роботи;
- системність та узагальненість уявлень студента про курс, що вивчається;
- відповідність висловлювання студента таким характерним особливостям: цілісність, осмисленість, логічність, аргументованість, впевненість, точність формулювань, лаконічність.
- здатність студента аргументувати та довести ті чи інші теоретичні положення.
- рівень вияву самостійності студента під час відповіді;
- рівень володіння такими розумовими операціями, як: вміння аналізувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, абстрагувати, робити висновки синтезувати, тощо;
- вміння проявляти творчий підхід під час безпосередньої підготовки практичного завдання;

- вміння виявляти проблеми, аналізувати, робити обґрунтовані припущення, систематизувати, узагальнювати, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях [2];

Практичні знання студентів з навчальної дисципліни можуть оцінюватись на підставі розв'язання індивідуальних завдань та вправ на семінарах.

При цьому необхідно враховувати:

- вміння студента формулювати вихідні дані для постановки задачі на основі словесного формулювання;
- вміння обирати раціональний метод розв'язання завдань та формулювати необхідні залежності;
- дотримання правильної послідовності виконання окремих дій в процесі розв'язання завдання, вправи, створення конспекту;
- знання та вміння використовувати набуті раніше знання (теоретичні положення, методи, форми організації навчального процесу) під час виконання завдання (самостійна робота, творче завдання, проект) з урахуванням умов їх застосування;
- рівень володіння базовими педагогічними знаннями, необхідними для виконання практичних дій;
- здатність оцінювати можливі помилки, оцінювати коректність отриманого результату, вміння його аналізувати та узагальнювати;
- вміння використовувати під час виконання практичних завдань додаткову інформацію, зокрема, довідкову;

Із переходом на дистанційне навчання деякі критерії оцінювання навчальних досягнень студентів були доповнені.

1. Студент-спів-оцінювач. На сьогоднішній день, більшість викладачів під час оцінювання практичної роботи, залучають студента до оцінювання його колег. Студент виступає спів-оцінювачем, адже дуже часто при виконанні такої форми роботи, здобувач вищої освіти вчиться аналізувати, співставляти та об'єктивно оцінювати як роботу свою, так і своїх одногрупників під час підсумкової бесіди.
2. Майстерність володіння технічними засобами. Також на бал доповідача впливає, й те, наскільки вправно він володіє технічними засобами. До прикладу проводячи урок в класі використовуючи ТЗН студент зазвичай, лише перемикав презентацію та налаштовував прилади до уроку, а проводячи заняття в дистанційних умовах бал студента залежатиме не лише від того, як він проведе урок, але й наскільки правильно студент здійснить організаційний момент (створення посилання, інтерактивних вправ, забезпечення доступу молодших школярів до відео зустрічі, та ін.).
3. Технічний вплив на хід уроку. Зазнали й незначного впливу критерії оцінювання проходження практики студентом. Так проходячи практику під час очного навчання оцінка залежала від того, наскільки активні учні на уроці, наскільки методично правильно був проведений урок, враховувалась поведінка дітей. В дистанційних умовах можна корегувати поведінку учнів за допомогою техніки.
4. Самостійність студентів під час практичної роботи. Під час виконання практичного заняття в очній формі викладач може націлити,

скоригувати дії здобувачів освіти, допомогти, під час дистанційного навчання відбувається максимальне включення студентів в самостійну роботу.

5. Перевірка виконаних завдань на плагіат. Досить часто студентам пропонується давати відповіді у письмовій формі, оскільки навчання відбувається в дистанційній формі, є можливість використання Інтернет джерел, якщо ці завдання (практичні, творчі) не на платформі Moodle, де фіксується екран. Тому всі виконані студентами завдання перевіряються на плагіат. Допускається 15% плагеату, якщо ж більше, то тоді до студента виникають певні запитання, й пропонується, або переробити роботу, або оцінити нижчим балом.
6. Технологічна компетентність – вміння студента самостійно створювати інтерактивні завдання на різних платформах Інтернет мережі [3].

Таким чином, можемо припустити, що оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, єдності вимог, відкритості, прозорості, доброчесності, економічності, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти. Отож, ми можемо констатувати, що в основному критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти не змінилися в умовах дистанційного навчання (оскільки вимоги до майбутнього фахівця, залишаються такими ж як і були), однак вони зазнали певних уточнень. Також під час дистанційного навчання з'явилися нові форми проведення перевірки та контролю знань студентів, які викладач обов'язково врахує при оцінюванні навчальних досягнень студента.

ЛІТЕРАТУРА

1. Довідник ЄКТС. Режим доступу <https://www.donnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/8/2018/08/DovidnikYEKTS.pdf>
2. Критерії оцінювання знань студентів на підсумковій атестації. Режим доступу <http://elemed.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D1%97%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%95%D0%9A-2020.pdf>
3. 3.Нормативно-правове регулювання та методичне забезпечення організації навчального процесу в університеті. Режим доступу <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/osvitnia/03rada>
4. Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. [Електронний ресурс] – Режим доступу https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJlI2ot4UeSq2_BSGadrPI_/view
5. Форми навчання та організації освітнього процесу в університеті. Режим доступу <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/03>

ДОСВІД РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО РОБОЧОГО ЗОШИТА У ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ПРИРОДОЗНАВСТВА

У статті висвітлено практику розробки та впровадження інтерактивного робочого зошита для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Схарактеризовано переваги його використання в умовах синхронного та асинхронного навчання. Проаналізовано загальні та фахові компетентності, які формуються у студентів у процесі використання інтерактивного робочого зошита на практичних заняттях.

Ключові слова: інтерактивний робочий зошит, майбутні вчителі біології та природознавства, фахова підготовка.

В статье раскрыто практику разработки и внедрения интерактивной рабочей тетради для подготовки будущих учителей биологии и природоведения. Рассмотрено преимущества использования интерактивных тетрадей в условиях синхронного и асинхронного обучения. Проанализированы общие и профессиональные компетентности, которые формируются у студентов в процессе использования интерактивной рабочей тетради на практических занятиях.

Ключевые слова: интерактивная рабочая тетрадь, будущие учителя биологии и природоведения, профессиональная подготовка.

The article focuses on the development and the introduction into practice of the interactive student's workbook. The interactive student's workbook helps to organize, intensify and control student's work. The common and professional competencies that are formed in students while using workbooks during practical classes are analysed.

Key words: interactive student's workbook, future teachers of biology, professional training.

Організація освітньої діяльності як у синхронному, так і в асинхронному режимі є важливим елементом забезпечення якісної освіти в обставинах непереборної сили, наприклад таких, що були викликані пандемією CoViD-19. Водночас нова українська школа ставить перед майбутнім учителем вимоги не тільки щодо високого рівня знань з предмету, а й орієнтує на розвиток гнучких навичок («soft skills»), умінь творчо підходити до розв'язання типових та нестандартних завдань, мотивувати, стимулювати пізнавальний інтерес учнів, створювати розвивальне середовище з урахуванням інноваційних технологій. Звідси впливає актуальність активних пошуків шляхів підвищення ефективності процесів навчання та учіння, розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти, способів організації різних форм індивідуальної та групової діяльності.

Метою статті є теоретичне обґрунтування дидактичного потенціалу інтерактивного робочого зошита як засобу оптимізації освітнього процесу професійної підготовки майбутніх учителів біології та природознавства.

Розроблений нами інтерактивний робочий зошит як друкований дидактичний засіб навчання, доповнений цифровою інформацією за допомогою QR-кодів, не є інноваційним за своїми технічними параметрами.